

Codi: 104715
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA
Matèria: TEORIA I LLENGUATGE
Curs: TERCER
Semestre: SEGON
Equip docent: Marc Ligos Masafrets & Enric Garrido
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 53h
Hores autònomes: 97h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de caràcter obligatori i de metodologia teòrico-contextual, és a dir, que parteix del context social i cultural contemporani per problematitzar i reflexionar sobre les arts i els dissenys del s. XXI. L'objectiu general de la matèria és conèixer, comprendre i posicionar-se enfront de les tendències contemporànies de les arts i els dissenys, des de la seva dimensió contextual, econòmica, institucional, discursiva, metodològica i genealògica. En les dues assignatures que componen la matèria, s'abordaran i analitzaran pràctiques i tendències contemporànies en el camp de les arts i els dissenys; s'aprofundirà en els espais comuns a partir de la seva articulació, entrecreuament i transferència amb altres camps de saber i pràctica, així com en la seva dimensió conceptual i discursiva (teòrico-pràctica) amb perspectiva sincrònica i diacrònica; es reforçarà la disposició investigadora autònoma dels/les estudiants a partir de la seva pròpia exploració de casos d'estudi i referents, de la mateixa manera que de la seva capacitat per seleccionar, descartar, destriar, reconèixer-se i distingir-se.

Assignatures de la matèria:

TENDÈNCIES CONTEMPORÀNIES EN ARTS I DISSENY 1

TENDÈNCIES CONTEMPORÀNIES EN ARTS I DISSENY 2

TENDÈNCIES CONTEMPORÀNIES EN ARTS I DISSENY 2.

Aquesta assignatura pretén donar una visió general i aprofundida de les principals tendències que articulen l'art, la creació audiovisual, l'artesanía i el disseny en totes les seves vessants en l'actualitat. A més de tractar casos particulars d'artistes i dissenyadors, també es treballaran els corrents de pensament més importants, així com el context social econòmic i polític, amb la voluntat de configurar un corpus de pensament del moment que ens permeti comprendre el per què de la deriva de la creació contemporània.

L'assignatura incidirà en el desenvolupament d'eines metodològiques (Analitzar, Relacionar, Sintetitzar Referenciar/Contextualitzar, posicionar-se) que permetin comprendre la diversitat i la complexitat de les pràctiques creatives en la contemporaneïtat.

OBJECTIUS

Des del punt de vista de la configuració de l'estudiant, els objectius en competències actitudinals, metodològiques i instrumentals són: propiciar una actitud activa, curiosa i crítica envers el món i el context que envolta l'estudiant, i sabent relacionar les diferents manifestacions culturals amb el present i el passat; enfortir la capacitat de treball, l'autonomia i posicionament propi de l'estudiant en el procés d'aprenentatge. És a dir, treballar amb un estudiant que sap qüestionar la realitat que li ve donada i que construeix el seu univers propi d'interessos; l'adquisició d'eines per a la recerca autònoma, l'anàlisi i la crítica, per al desenvolupament de presentacions escrites i orals amb rigor acadèmic; potenciar la capacitat de l'alumne per analitzar críticament la recerca sobre artistes, dissenyadors, llibres i documents. Per acabar, ser conscient que el present és múltiple i ve condicionat per les realitats socioeconòmiques, polítiques i històriques.

Pel que fa a objectius específics del contingut de l'assignatura, són els següents: Coneixement del context del disseny contemporani identificant les principals tendències i creadors a través de la relació amb els seus precedents. Coneixement de la configuració de l'actual sistema i indústria dels dissenys identificant els seus agents, canals de producció i els processos socials, polítics i culturals que els generen; Fomentar la capacitat de relacionar diferents paradigmes de la producció contemporània des d'una mirada transhistòrica; Capacitat de posar en relació tendències creatives diferents educant la capacitat estètica d'anàlisi i comprensió de les obres; Capacitat de posar en context dissenyadors i tendències; Coneixement del context cultural i del disseny actual de Barcelona en relació amb el context global.

COMPETÈNCIES

E01. Analitzar críticament, en el treball propi, les dimensions històriques i genealògiques d'objectes, fenòmens i processos en context, i entendre-ho com a factor clau per traçar línies de futur.

E02. Analitzar i relacionar teories, conceptes i sabers de les diverses àrees de coneixement (socials, científiques, de les arts i dels dissenys).

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

E04. Analitzar el context sociocultural contemporani, en permanent transformació, i implicar-se en ell des del treball propi en el camp de les arts i/o els dissenys.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.
- T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.
- T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.
- T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.
- T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.
- T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinar.

RESULTATS D'APRENTATGE

- RA1 (E01.9). Confrontar el treball propi amb les tendències contemporànies: saber situar-se en el context i detectar genealògicament le(s) línie(s) en le(s) que s'insereix el treball propi.
- RA2 (E01.10). Demostrar autonomia en el procés de recerca i construcció d'un arxiu propi de referents, casos d'estudi, etc.
- RA3 (E02.35). Emprar publicacions i fòrums específics per a la reflexió i discussió entorn de les arts i els dissenys.
- RA4 (E02.36). Generar informació nova a partir de l'entrevista i la conversa amb altres agents.
- RA5 (E04.21). Posicionar-se enfront de les lògiques institucionals i econòmiques de l'escena contemporània de les arts i els dissenys.
- RA6 (E04.22). Investigar de forma autònoma a l'entorn de discursos, pràctiques i recursos de l'escena contemporània de les arts i els dissenys.
- RA7 (E04.23) Emprar diferents recursos i centres de documentació i recerca.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

- T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.
- T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.
- T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.
- T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.
- T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.
- T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.
- T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.
- T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.
- T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.
- T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

Tendències contemporànies en arts i dissenys 2 és la segona part de l'assignatura dedicada a l'estudi de les noves tendències, en aquest cas, en l'àmbit del disseny contemporani.

Aquesta part de l'assignatura es centra en l'estudi de l'àmbit del disseny contemporani aprofundint en les seves diferents aproximacions pràctiques, conceptuals, metodològiques i temàtiques. Durant aquestes sessions, i mitjançant textos, exposicions, publicacions i referents, ens endinsarem breument en el món del disseny d'objecte, del gràfic, de servies, experiències, de la interacció, de l'espai, de la comunicació visual, del disseny més proper a la matèria, de la recerca a través del disseny i de totes aquelles pràctiques que trepitgen i creuen límits amb l'àmbit de les arts i les arts aplicades. Així mateix, també es realitzarà una mirada a la indústria i a les institucions curatorials i educatives que validen i legitimen els moviments i tendències actuals.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

L'objectiu de l'assignatura és que l'alumne obtingui una visió panoràmica de l'àmbit per, posteriorment, pugui aprofundir en aquelles expressions creatives més relacionades amb els en els seus propis interessos i posicionaments.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6 i RA7

METODOLOGIA

L'assignatura seguirà tres eixos metodològics: un eix teòric-contextual per tal de reflexionar sobre les arts i el disseny contemporanis. Un eix instrumental que proporcionarà eines per a la recerca de referents i casos d'estudi. I un eix pràctic que permetrà treballar l'anàlisi crític i la comprensió de les pràctiques de les arts i el disseny i els seus espais de trobada, amb la voluntat de prendre-hi posició. La tipologia d'activitat seran les següents:

Activitats dirigides (30%): Sessions per percebre, comprendre, pensar i comunicar. Es potenciarà el debat a partir de referents teòrics i plantejament aportats tant pels professors com pels alumnes.

Activitats supervisades (5%): Seguiment i desenvolupament de les propostes a classe, es valorarà la participació i la col·laboració. Els treballs es portaran a terme de manera personal i/o en grup, i es desenvoluparan a la classe. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Activitats autònomes (60%): Activitat individual complementaria al treball de l'aula. Es valorarà la capacitat de relacionar, de recerca, d'anàlisi i de posicionament. L'alumnat realitzarà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc.

Activitats d'avaluació (5%): Avaluació individual o en grup del resultat general o parcials de l'assignatura. Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 45h (30%)

Hores activitats supervisades: 7,5h (5%)

Hores aprenentatge autònom: 90h (60%)

Hores activitats d'avaluació: 7,5h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: En aquestes sessions, en format de classe magistral, visionat de referents, audiovisuals o treball de textos s'exposaran els temes proposats.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: posades en comú dels materials treballats; recerca, tractament i organització de la informació a l'aula; exercicis de lectura interessada i col·laborativa i de treball dels conceptes i arguments extrets del material textual; elaboració i discussió de mapes conceptuals; producció de textos a l'aula.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6 i RA7

Activitat autònoma:

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: L'alumnat realitzarà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc.

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6 i RA7

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta. Resultats d'aprenentatge: RA1

SISTEMA D'AVUACIÓ

En l'avaluació es té en compte: els coneixements i resultats d'aprenentatge mínims per tal d'assolir les competències de l'assignatura; a partir d'aquests mínims, avaluem els itineraris individuals i formes de compromís i implicació en les propostes realitzades.

- Compromís i rigor amb els treballs i les activitats que es proposen: adequació amb els enunciats, qualitat en el contingut i la presentació material.
- Correcció en l'escriptura i rigor acadèmic en el treball textual.
- Cura en la presentació gràfica i visual.
- Implicació i dinàmica a l'aula.
- Evolució personal en el procés d'aprenentatge. Esforç i escolta envers les recomanacions i orientacions dels docents i la resta d'estudiants.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (30%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (20%)

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

Activitat d'avaluació 1 (individual):

1575

Exercici individual en el que l'alumne haurà d'investigar sobre aquells referents del disseny contemporani amb els que se sent vinculada i/o representada.

Capacitat de posicionament (10%)

Recerca de referents i selecció de material. (60%)

Comunicació escrita (com dir-ho) (20%)

Adequació gràfica (10%)

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6 i RA7

Activitat d'avaluació 2 (grup):

Monogràfic

Una vegada definit el mapa d'interessos i referents propis, es treballarà en grups reduïts per afinitats temàtiques o preocupacions contemporànies la representació mitjançant l'anàlisi i selecció de referents.

Identificació del tema d'interès (20%)

Recerca, anàlisi i criteri del material. (50%)

Organització de la informació i guió crític (20%)

Posada en escena del material de treball. (20%)

Resultats d'aprenentatge: RA1, RA2, RA3, RA5, RA6 i RA7

En la nota final també es tindrà en compte l'assistència a classe (mínim 80%) i la participació.

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

BIBLIOGRAFIA

- ANTONELLI, Paola. Talk to me. Design and the Communication between people and objects. New York: MoMA, catàleg exposició 2011.
- BOGOST, Ian. Persuasive Games: The Expressive Power of Videogames. Cambridge: MIT Press, 2003.
- BOURRIAUD, Nicolas. Estètica relacional. Buenos Aires: Adriana Hidalgo, 2006
- BOURRIAUD, Nicolas. Post producció. Buenos Aires: Adriana Hidalgo, 2004
- BROWN, Tim. Change by design. Harper Collins, 2009
- CHARNY, Daniel. The Power of making. V&A Publishing, 2011
- CRARY, Jonathan. 24/7 Late Capitalism and the Ends of Sleep. Londres: Verso Books, 2013.
- DAUTREY, Jehanne & QUINZ, Emanuele. Strange Design. Forcalqueiret: It Editions, 2015
- DE VICENTE, José Luis & MORTON, Timothy. Después de la fi del món. Barcelona: CCCB, 2017
- DONALD, Norman. El diseño de los objetos del futuro (la interacción entre el hombre y la máquina). Ed. Paidós, 2010
- DUNNE, Anthony . Hertzian tales: electronic products, aesthetic experience and critical design, 2005
- DUNNE, Anthony. & RABY, Fiona. Speculative Everything. Design, Fiction and Social Dreaming. London: The MIT Press, 2013
- JULIER, Guy. La cultura del diseño. Barcelona: Gustavo Gili, 2010
- MANZINI, Ezio. Cuando todos diseñan. Madrid: Experimenta Theoria, 2015
- NORMAN, Donald. The Design of Everyday Things. London: The MIT Press, 1998
- PARSONS, Tom. Thinking Objects: Contemporary approaches to product design. Lausanne: AVA Books, 2009.
- PRESS, Mike & COOPER, Rachel. El diseño como experiencia. El papel del diseño y los diseñadores en el siglo XXI. Colección GG Diseño, 2009
- RAWSTHORN, Alice. Hello World, where design meets life. London: Hamish Hamilton, 2013.

PROGRAMACIÓ

La majoria de les sessions es dividiran en una part de caire teòric i una segona part de caràcter més pràctic ja sigui a partir d'exercicis, tutories o treball propi supervisat.

En la part teòrica obrirem mirades a les diferents aproximacions, problemàtiques i disciplines en les quals opera el disseny contemporani a través de l'estudi d'autors, projectes, institucions, escoles, editores, fires, etc,. Això ho farem mitjançant les aportacions dels docents i de l'alumnat.

Durant l'espai de caràcter més pràctic, dedicat a construir els dos exercicis avaluable de l'assignatura, es treballaran diferents dinàmiques individuals i en grup per tal de donar suport en la realització dels projectes encarregats.